

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/140/2021
Identifikačné číslo spisu:	6411211696
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6411211696.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ O. Z., J. nad I., A. Z. X/XXX, 2/ P. C., A. C. XXX, 3/ M. M., J. nad I., A. V. XX/XX, zastúpených JUDr. Miroslavom Sklenárom, advokátom, Košice, Kováčská 40, IČO: 35 550 201, proti žalovanému Mestu Žiar nad Hronom, Žiar nad Hronom, Š. Moyzesa 46, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom, pod sp. zn. 6Cpr/2/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. októbra 2017 sp. zn. 12CoPr/5/2017, takto

rozhodol:

Dovolenie odmieta.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 8. marca 2016 č. k. 6Cpr/2/2011-425 I. výrokom určil, že skončenie pracovného pomeru žalobcu 1/ u žalovaného výpoveďou zo dňa 14. februára 2011 je neplatné, II. výrokom určil, že skončenie pracovného pomeru žalobcu 2/ u žalovaného výpoveďou zo dňa 14. februára 2011 je neplatné, III. výrokom určil, že skončenie pracovného pomeru žalobkyne 3/ u žalovaného výpoveďou zo dňa 14. februára 2011 je neplatné a IV. výrokom rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 31. októbra 2017 sp. zn. 12CoPr/5/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a odvolanie žalobcov 1/ - 3/ odmietol.

2.1 Odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu vyplývalo, že žalobcovia 1/ - 3/ sa žalobou zo dňa 31. júla 2011, doručenou súdu prvej inštancie dňa 01. augusta 2011, domáhali určenia, že skončenie pracovného pomeru žalobcov 1/ - 3/ výpoveďami u žalovaného zo dňa 14. februára 2011 bolo neplatné. Žalobcovia 1/ - 3/ podaním zo dňa 15.10.2015 navrhli pripustiť zmenu žaloby týkajúcu sa náhrady mzdy, pričom v rámci podania špecifikovali jednotlivé náhrady. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 08. marca 2016

uznesením, proti ktorému nebolo prípustné odvolanie (podľa § 202 ods. 3 písm. f) OSP v znení účinnom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie), nepripustil zmenu žaloby spočívajúcu v jej rozšírení o zaplatenie náhrady mzdy žalobcom 1/ - 3/, nakoľko doterajšie výsledky konania nedávali podklad aj pre konanie o nároku žalobcov na náhradu mzdy (žiadne dôkazy v tomto smere neboli vykonané). Následne súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobe vyhovel a určil, že skončenie pracovného pomeru žalobcov 1/ - 3/ výpoveďami žalovaného zo dňa 14. februára 2011 bolo neplatné.

2.2 Odvolací súd bol toho názoru, že žalobcovia 1/ - 3/ sa domáhali jedine určenia, že skončenie pracovného pomeru je neplatné. Žalobcovia 1/ - 3/ sa žalobou nedomáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť im náhradu mzdy. Odvolací súd súhlasil s právnym názorom žalovaného, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva, že s podaním žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru je obligatórne spojené aj konanie o nároku na náhradu mzdy. Podľa odvolacieho súdu bolo teda na žalobcoch, či si žalobou uplatnia aj nárok na náhradu mzdy, eventuálne tento nárok neuplatnia. Súd prvej inštancie tak podľa odvolacieho súdu postupoval správne keď neprekročil žalobný návrh žalobcov 1/ - 3/ a rozhodol v zmysle žalobného návrhu. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd odvolanie žalobcov 1/ - 3/ odmietol v zmysle § 386 ods. c) CSP.

3. Proti II. výroku rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ - 3/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzujú z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolatelia žiadali, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.1 Porušenie práva na spravodlivý proces dovolatelia namietali v súvislosti s tým, že sa odvolací súd nevysporiadal s odvolacou argumentáciou žalobcov podporenou ustálenou rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky a že sa od tejto praxe odchyľil. Žalobcovia mali za to, že záver odvolacieho súdu a to, že neboli splnené zákonné predpoklady pre doplnenie rozsudku bol zjavne neodôvodnený, chýbala mu predchádzajúca úvaha vychádzajúca z priebehu konania a ustálenej rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky. Súd v základnom konaní nereagoval na procesné úkony žalobcov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s platným procesným poriadkom. Záverom dovolatelia uviedli, že súdy nižšej inštancie mali s prihliadnutím na procesné úkony žalobcov predpokladať, že v rámci svojej žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru uplatňujú aj nárok na náhradu mzdy, pričom v takomto prípade nešlo o zmenu žaloby a súd prvej inštancie nemal o zmene rozhodovať.

3.2 Za nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) žalobcovia považovali neposudzovanie nároku na náhradu mzdy. Mali za to, že z konania bolo zrejmé, že si uplatňujú nárok na náhradu mzdy, pričom zo strany súdu nebol v predmetnej veci urobený žiadny právny úkon, okrem výzvy adresovanej súdom na špecifikáciu nároku na náhradu mzdy. Žalobcovia mali legitímne očakávanie, že na pojednávaní konanom dňa 08. marca 2016 súd prvej inštancie rozhodne aj o ich nároku na náhradu mzdy. Dovolatelia uviedli, že aj s prihliadnutím na judikatúru (ICdo/180/2009, III. ÚS 271/2011, I. ÚS 472/2014) v predmetnom konaní mohli a mali súdy nižšej inštancie predpokladať, že sa v konaní uplatňuje aj nárok na náhradu mzdy a navyše v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru ide o prípady, keď výsledky konania sú spolu s ďalšími skutočnosťami podkladom pre rozhodnutie o nároku na náhradu mzdy a v tomto prípade podľa žalobcov nešlo o zmenu žaloby a súd prvej inštancie nemal dôvod o zmene petitu rozhodovať. Odvolací súd sa v tejto súvislosti nevysporiadal s otázkou fikcie existencie návrhu na priznanie náhrady mzdy v čase podania žaloby na určenie neplatnosti výpovede, ani s judikatúrou, na ktorú poukázali žalobcovia, ani s otázkou objektívnej kumulácie nárokov a vo veci postupoval nekonformným procesným postupom. Žalobcovia v rámci dovolania poukázali zároveň na to, že nárok na náhradu mzdy bol v konaní vo veci samej niekoľkokrát uplatnený. Odvolací súd sa podľa ich názoru odchyľil od rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR (III. ÚS 271/2011, I. ÚS 472/2014), ako aj zaužívanej rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky, podľa ktorej, nároky obsiahnuté v právnej úprave § 77 až 80 Zákonníka práce z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru spolu súvisia, pričom z obsahu takejto žaloby vyplýva, že sa zamestnanec domáha jednak vyslovenia neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, jeho ďalšieho trvania a taktiež aj prípadnej náhrady mzdy.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Dovolatelia porušenie práva na spravodlivý proces videli v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku s tým, že sa odvolací súd nevysporiadal s ich námietkami a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky, čo malo za následok arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu pri tvrdenom porušení práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (II. ÚS 120/2020).

10. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1/ - 3/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (§ 386 písm. c) CSP). Odvolací súd správne poukázal na skutočnosť, že žalobcovia 1/ - 3/ sa určovacou žalobou domáhali jedine určenia, že skončenie ich pracovného pomeru výpoveďami žalovaného zo dňa 14. februára 2011 je neplatné, pričom žalobcovia 1/

- 3/ sa nedomáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť im náhradu škody, preto predmetom konania nebol nárok žalobcov 1/ - 3/ na náhradu mzdy. Predmetom konania v predmetnej veci bolo určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom z 8. marca 2016 č. k. 6Cpr/2/2011-425, ktorým je viazaný. Preto tým, že odvolací súd napadnutým rozsudkom odmietol odvolanie žalobcov 1/ - 3/, neporušil ich právo na spravodlivý proces. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktorého ho viedli k jeho rozhodnutiu, jeho postup nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

11. Pokiaľ dovolatelia považovali za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP nesprávny právny záver súdov nižších inšancií, dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá žalobcami tvrdenú vadu zmätočnosti (§ 420 CSP), zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (por. sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

12. Zhrnúc uvedené nie sú dovolacie námietky dovolateľov o porušení § 420 písm. f) CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, opodstatnené. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov 1/ - 3/ v tejto časti odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

13. Žalobcovia 1/ - 3/ tvrdia, že prípustnosť ich dovolania je daná podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

14. Zo zákonného znenia ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je zrejmé, že na to, aby mohol dovolací súd podrobiť dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a) až c) ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§ 431 až § 435 CSP).

15. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) - c) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

16. Žalobcovia 1/ - 3/ dovolaním napadli rozsudok odvolacieho súdu v II. výroku, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie žalobcov 1/ - 3/ z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je

odvolanie prípustné (§ 386 písm. c) CSP).

17. Dovolací súd zastáva názor, že predmetné rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ktorým odvolací súd v II. výroku odmietol odvolanie žalobcov 1/ - 3/, nie je možné chápať ako rozhodnutie, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie.

18. Z týchto dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.